

Afrapporting, november 2013

Projektitel: Hold på mændene

Uddannelsessted: Læreruddannelsen Vordingborg

Uddannelsesleder: Lonnie Ransby Stahl, lbu@ucsj.dk

Intern tovholder: Susanne Tønneskov Hansen, sth@ucsj.dk

Forskningskoordinatorer Henrik Hersom hhersom@ruc.dk og Camilla Schmidt cschmidt@ruc.dk

Forsknings- og udviklingsteam: Susanne Tønneskov Hansen, sth@ucsj.dk, Thomas Thomsen tth@ucsj.dk, Gitte Rask gra@ucsj.dk, Simon Renault sre@ucsj.dk, Sandra Bruus Ørtoft sab@ucsj.dk, sape@ucsj.dk

1. Opsamling af erfaringer:

1.a. Hvilke forståelser har vi arbejdet med i projektet og hvad har vi lært?

Vores udgangspunkt var oprindeligt studiesocialt da vi havde indtryk af at mandlige studerende dels afholdt sig fra at søge ind, dels at frafaldet blandt de mandlige studerende var større end det gennemsnitlige frafald. Desuden havde vi indtryk af at der var forskel på hvordan mænd og kvinder generelt gik til studiet på og formentlig også at vi mødte de mandlige og kvindelige studerende med forskellige forventninger.

Hvordan vi tænker køn: studerer køn på forskellige måder?

Vi var blevet opmærksomme på at kønnene agerede på forskellige måder i klasserummet og i undervisningen. Groft sagt kunne vi dele vores studerende op i to kategorier: de pæne piger og de udfordrende drenge (ikke altid afhængigt af deres biologiske køn) forstået som en type studerende der var opsat på at overholde undervisningens (spillet) regler ved at møde til tiden, læse, tage noter fra tavlen osv. mens drengene ikke nødvendigvis forberedte sig til undervisningen ved at læse, ikke nødvendigvis fulgte lærerens plan og enten udfordrede ved at gå helt andre veje eller - tilsyneladende - lukkede ned og lavede noget andet mere eller mindre undervisningsrelevant.

1.b. Hvilke erfaringer kan projektet på nuværende tidspunkt bidrage med i forhold til Inklusion af Drenge og Mænd i videregående Uddannelse?

Hold på mændene synliggør kvindediskursen og danner grundlag for tilladte diskussioner og værtdi afklaring: Hvordan holder vi egentlig skole? Og hvordan laver vi egentlig læreruddannelse?

(Gilliam & Gulløv: Civiliserende institutioner, 2012)

- IMODUS-gruppen har diskuteret køn og dets betydning for didaktik.
- I samarbejde med forskningskoordinatorerne fra RUC har vi udfordret og udforsket vores syn på køn som kategori.
- I lærerkollegiet er der kommet fokus på at tale om køn, både i dagligdagen og ved formelle arbejdsdage (januar 2011, august 2013) og som oplæg ved lærerrådsmøder
- Både IMODUS-underviserne og andre kolleger italesætter og synliggør køn i forskellige faglige og pædagogiske/didaktiske situationer i undervisningen.

Igennem vores arbejde med projektet er vores syn på køn blevet mere tydeligt og vi har fået flere nuancer på vores syn på køn. Vi har derfor lært at køn kun er én måde at se på studerende på. Vi kan ikke kun snakke om drenge og mænd, men må arbejde med KØN som

typer eller måder at se på problemstillinger på, men vi må erkende at køn ikke altid kun er defineret biologisk. Vi har derfor valgt at kalde det for kønstypisk adfærd.

Projektet har bidraget til at nuancere vores måde at undervise på (organisering af undervisning og vejledning, mere rummelighed i forhold til flere forskellige måder at være studerende på, blik for forskellige bidrags gevinst for undervisningen (drengene der nørder, piger der tør eller ikke tør). Derved bidrager vi til at flere mænd fastholdes i studiet ved at deres måde at studere på bliver anerkendt.

2. Status på projektet efter 2013

2.a. Hvad arbejder vi med?

- a) Inddragelse af andre fag og kolleger
- b) Computerspilsgruppen, status, formål, samarbejde
- c) Artikelskrivning med HH

Inddragelse af andre fag og kolleger:

Som en del af fuldskalaprojektet har vi inviteret flere faggrupper og kolleger til at deltage i arbejdet med IMODUS. Dermed har vi udvidet med 6 nye fag og tilsvarende undervisere: Håndværk og design (det gamle sløjd og håndarbejde er slået sammen til et nyt fag), Almen Didaktik (køn i undervisningen), dansk små (få drenge på holdet og hvordan reagerer de i praktikker der er præget af kvinder?), naturfag og engelsk. Sammen med os i kernen bliver det 11 undervisere fordelt på: hjemkundskab, dansk (store og små), religion, psykologi, KLM (kristendom/livsoplysning og medborgerskab).

Desuden er en af vores tidligere studerende der fra starten har været i Drengegruppen nu tilknyttet som timelærer på den internationale læreruddannelse (ITEPS) og dermed får vi nu også inspiration til og fra denne del af uddannelsen som led i faget Educational Studies.

Computerspilsgruppen

Da vi i august 2011 startede et forsøg op med et dansk/mediehold på den daværende læreruddannelse havde vi et øget fokus på digitale medier og læring. I den forbindelse blev det klart for os at computerspil som didaktisk værktøj havde et stort potentiale både i forhold til lærerstuderende og til drenge i folkeskolen. Derfor lavede vi en gruppe der består af undervisere på læreruddannelsen (IMODUS), lærerstuderende (primært mandlige) og Thorkild Hanghøj, PhD fra AAU med hovedområde inden for computerspilsdidaktik. Hovedformålet for denne gruppe været at udvikle didaktik omkring computerspil og læring i folkeskolen. Dette arbejde bliver hovedelementet i casen i vores afsluttende rapport.

Artikelskrivning med forskningskoordinatorer:

I et forsøg på at sætte mere fokus på hele diskussionen om køn ønsker vi at udbrede nogle af pointerne fra vores arbejde ved at skrive en artikel til andre interesserede.

2.b. Hvilke dilemmaer og udfordringer møder vi?

- Hvorledes tydeliggøres denne kønsrelateret problematik når de mandlige studerende ikke er bevidste om en udpræget feminiseret læringsdiskurs (De kan på en måde ikke se skoven for bare træer)
- Kønnenes eget syn på køn: Både mænd og kvinder indleder drøftelserne med at være skeptiske over for om det her overhovedet er et problem? De stiller altså spørgsmålstejn ved hele projektets relevans.

- Det evige dilemma om projektets relevans, det politiske ukorrekte i at snakke om køn, kolleger og studerendes skepsis. Jf. de to første punkter har vi oplevet at det ikke er politisk korrekt at bruge køn som et parameter for inddeling af studerende.
- Balancen mellem det akademiske og det praksisnære: Da vi er undervisere på læreruddannelsen har vores udgangspunkt hele tiden været praksisnært. Vores forskningskoordinatorere har (med skiftende held) helt i overensstemmelse med deres rolle forsøgt at tilføre vores fokus et mere akademisk tilsnit, mens vi i højere grad har været optaget af at udvikle vores egen praksis.
- Hvordan opnår man kritisk blik på hvordan man driver skole, når man igennem skolekulturen kun har fået internaliseret den såkaldte feminiserede skolekultur eller læringsdiskurs (jf Peter Bergers dialektiske samfundsteori, 1997 i "Religion, samfund, virkelighed, elementer til en sociologisk religionsteori). Hvordan får man italesat at der kan være andre læringsdiskurser? Er der plads til andre måder at lære på? Der er blevet oparbejdet rigtige og forkerte måder at være lærer på og gribe undervisningen an på.

2.c. Hvordan sætter vi varige spor (i organisationen)?

Fremadrettet bør der fortsat være fokus på bredden i måder at studere og udføre lærerjobbet på, fx ud fra kønstypiske måder at studere, lære og undervise på. Det kræver at organisationen vil prioritere området og at undervisere og studerende vil bruge tid og kræfter på at diskutere det.

Allerede ved rekrutteringen af studerende, altså læreruddannelsens brobygning i forhold til ungdomsuddannelser og grundskoler bør der være fokus på at vise og vægte bredden i lærerstudiet. Fx ved at fremhæve forskellige fags forskellige muligheder for variation, ved at fremhæve fokus på pædagogiske og didaktiske diskussioner om skolekultur.

Vi skal åbne op for, anerkende og legitimere alternative indfaldsvinkler til læringskultur. Læreruddannelsen skal være med til at åbne op for en kritisk diskussion om norm og konventioner sammen med de studerende.

Det produkt, som IMODUS udarbejder, består derfor ydermere i at åbne op for denne diskussion ude i folkeskolen.

3. Den afsluttende rapport

Den afsluttende rapport skal omhandle vores fortælling fra det studiesociale fokus i starten til det øgede fokus på didaktiske muligheder, både på læreruddannelsen og i videre ud i folkeskolen. Casen bliver derfor vores eksemplariske samarbejde med en gruppe studerende (nogle er i mellemtiden dimitteret og arbejder nu som lærere), Ph.D. Thorkild Hanghøj (AAU) og undervisere ved læreruddannelsen i Vordingborg om at udvikle en computerspilsdidaktik. Casen hedder "Fra flæsk til computerspilsdidaktik"

- A. Drengene og computerspil på læreruddannelsen
- B. Drengene og computerspil i skolen
- C. Udvikling af computerspilsdidaktik
- D. Empiri: Afprøvning i praksis

Den afsluttende rapport afleveres i september 2014.